

28. ТАРАС ШЕВЧЕНКО — ПОЕТ МОЄЇ ДУШІ

Віталіна Полева

Національний університет харчових технологій

Вступ. У нашому суспільстві є безліч бездоганих поетів і кожний із нас обирає найкращого творця від якого завмирає серце почувши його рядки з вірша або поезії. Для мене поет моєї душі — це Шевченко. Це тому, що він — унікальний. Його немає з ким порівняти у письменстві інших народів. Не тому,

що він кращий за інших. Йдеться про особливий генотип культури нашої країни. Саме Т.Г.Шевченко залишив один з найбільших слідів у світовій культурі. Ювілей Тараса Шевченка став святом всього українського людства. І саме він, зібрав нас тут, у цьому дружньому колі, еднаючи всіх нас почуттям пошани й любові до геніального сина українського народу, до великого поета-революціонера.

Мета роботи. Зацікавити молодих людей у творчості бездоганного творця та залучити їх до такої ж цікавої та захоплюючої праці.

Виклад основних результатів дослідження. Доля не шкодувала для цієї людини найжорстокіших випробувань і страждань. Прожив Шевченко лише 47 років, з них 25 — у кріпосному рабстві, 10 — у тюрмах та на засланні. А решту постійно перебуваючи під недремним жандармським оком, воюючи із нестатками. Йому було тяжко, але він вистояв, цим він доводить свою мужність силу волі.

Неспокій, який відбився у поетичному доробку Шевченка, спонукає сучасних науковців твердити про незвичайну стильову палітру його творчості — від романтизму аж до сюрреалізму [1, 2, 4]. Як відомо, романтизм став імпульсом для бурхливого розвитку ліро-епічної поеми, якій в перші десятиріччя була властива «розірваність» побудови через чергування епічної розповіді з численними ліричними авторськими відступами («Катерина», «Гамалія» Т. Шевченка). Згодом у поемі XIX ст. посилюється філософське начало, і одним із найбільш концептуальних доказів тому є «Гайдамаки».

«Твір пристрасний, болючий і водночас у формально-технічному плані витончений, позначений такою характерною... візіонерського типу експромтністю, приглянувшись до якої... можна побачити, що смисли, які розгортаються у тому енергійно-нестримному темпоритмі, є настільки глибокими, що дай нам, Боже, і в наш час піднятися до їх істинності». Так Григорій Клочек схарактеризував поезію «Холодний Яр», і разом ці слова доречно прикласти й до «Гайдамаків»: адже, на думку науковця, Кобзар добре розумів, *«коли і як треба ошляхетнювати окремі моменти нашої минувшини з метою надати їм національно-виховного потенціалу»* [3, с.11].

Своїми формозмістовими концептами поема засвідчує ключову рису українського романтизму, яка вирізняє його з-поміж творів романтизму європейського: Шевченкові гайдамаки, прості селяни, навіть наймити, вперше в національній літературі постають не фоном для вождів, а героями, що самі впливають на хід історії [4, с.71]. Цим твором поет висловив тверду впевненість у безсмертності українського народу, у його кращому майбутньому, а саме ці чинники і зумовлюють не лише актуальність поеми, а й потребу нового її прочитання. Ця робота ще чекає на своїх дослідників.

Та навіть побіжне прочитання «Гайдамаків» та спроба пропустити їх крізь призму свого світогляду та рецептивного досвіду дозволяє говорити про те, що поетичні твори, ключовою в яких є історична тема, можуть варіюватися за жанром — від віршованих новел, легенд, пісень до розлогих епічних та ліро-епічних полотен; за версифікаційною системою — від стилізацій фольклорних жанрів (народних дум, історичних та обрядових пісень) до оновленого вільного віршування. Особливо прикметним це явище стає тоді, коли всі зазначені формальні та стильові концепти поєднуються в одному творі, у нашому разі — в

«Гайдамаках» Тараса Шевченка, який унаслідок цього стає відкритим до музичних, передусім оперних (та й рок-оперних) інтерпретацій.

Висновки. Вже більше ста п'ятдесяти років пройшло, відколи перестало битися благородне, мужнє серце геніального поета-революціонера Тараса Григоровича Шевченка. Але світлий образ великого Кобзаря — безсмертний, як і сам народ, що породив його. Вічно нетлінна творчість геніального сина України жива подихом життя, биттям гарячого людського серця. Безсмертна могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрасність його слова, мужність і пісенність його віршів, самовіддана любов його до своєї Батьківщини, до свого народу. Шевченко для свідомості українців — не просто література. Він — наш всесвіт. Явище Шевченка — виправдання України перед людством, підтвердження нашої національної повноцінності. Слово, яке не співвідноситься з його Словом, — нічого не варте. До Шевченка треба доростати всім життям. Шевченко був справжнім творцем Української землі. Пам'ятаймо про це!

ЛІТЕРАТУРА

1. Большаков Л. Повість про вічне життя / Л. Большаков. — К.: Дніпро, 1990. — 380 с.
2. Тарас Шевченко. Живопис. Графіка: Альбом. — К.: Мистецтво, 1986. — 176 с. ; іл.
3. Клочек Г.Д. Емоціональний інтелект Тараса Шевченка / Григорій Клочек // Літературна Україна. — № 8 (5537). — 20 лютого 2014 р. — С. 10-11.
4. Смілянська В. «...святим огненным словом» / В.Л. Смілянська. — К.: Дніпро, 1990. — 290 с.